

Lääkkeen käyttäjän osallisuus varmistaa lääkehoidon onnistumisen -työryhmä Kokousmuistio 2(7)/2022

Aika: keskiviikko 11.5.2022 klo 13:01-15:00

Paikka: Teams –kokous

Läsnä:

Haapanen Kaisa	Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry
Hellstedt Mirja	Kilpirauhasliitto ry
Kauppinen Hanna	Itä-Suomen yliopisto
Nyberg Niina	Itä-Suomen yliopisto
Kiviranta Päivi	Fimea
Knuuti Katja, sihteeri	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Koistinen Paavo	Kuluttajaliitto
Kvarnström Kirsi	HUS Apteekki
Mazzei Päivi	Suomen Luustoliitto ry
Pajunen Tarja, puheenjohtaja	Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus
Brandt Emilia	Suomen Farmasian Opiskelijajärjestöt ry
Mustonen Satu	Hengityслиitto ry
Sydänmaalakka Olavi	Mielenterveyden keskusliitto ry
Tarkiainen Katriina, varapuheenjohtaja	HUS, SKFY
Tiira Anna-Greta	Munuais- ja maksaliitto
Tolonen Kirsi	Boehringer Ingelheim Ky
Tuominen-Lozic Laura	Suomen Diabetesliitto ry
Paulamäki Jasmin	Fimea

Nostoja kokouksesta:

1. Onnistunut lääkehoidon päivän webinaari, mistä kertoo myös osallistujamäärä, noin 550 osallistujaa. Hyvä, että tallenne löytyy edelleen.
2. Lääkeinformaatiofoorumi, mihin on nostettu merkittäviä aiheita. Hienoa, että tästä työryhmästä löytyy erityisosaamista paneelikeskustelun toteuttamiseen. On tärkeää, että keskustelussa on eri näkökulmia ja siinä keskustellaan tärkeästä aiheesta hyvässä hengessä. Erityistä että mietitään, kuinka potilaan näkökulma huomioidaan keskustelussa.
3. Kansainvälisyys, mikä nousi myös kokouksen aiheissa esille. On tärkeää, että teemme yhteistyötä kansainvälisesti, koska Suomi on pieni alue, joten vertaisryhmiä voidaan hakea myös muista maista.
4. Tunne lääkkeesi -sivujen päivittäminen, vapaita päivitysviikkoja vuodelle 2022 tarjolla.

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden esittäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Läsnäolijat esittäytyivät, mukana myös uudet jäsenet Mirja Hellstedt Kilpirauhasliitosta ja Jasmin Paulamäki Fimeasta. Jasmin on aloittanut Lääkeinformaatioverkostossa ja tulee työskentelemään Päivi K:n parina.

2. Edellinen kokous / ”kertaus”

Käytiin läpi viimeksi käsitellyjä asioita. Tarja nosti esille viestinnän merkitystä, joka on tärkeä aihe. Päivi K kertoi, että Lääkealan viestijät -ryhmä ei ole kokoontunut kevään aikana. Lääkehoidon päivän osalta viestintä onnistui kuitenkin hyvin.

3. Koordinaatiotyöryhmän terveiset

Koordinaatioryhmä kokoontui 29.3.

- Lääkehoidon päivä oli todettu onnistuneeksi. Seuraajia parhaimmillaan n. 550.
- Hyväksytyt aiepaperit: Lääkehoidon osaamisen varmistaminen ja Kansallisen lääkeinformaation tutkimusstrategiasta ja sen sisältämistä tutkimusaiheista viestintä.

4. Lääkehoidon päivä ”Lääkehoitosi digiajassa” 17.3.2022 palaute

Virallinen palautekeskustelut tulossa tiistaina 17.5. klo 9-11, tilaisuuteen voi vielä ilmoittautua (elina.otttela(at)superliitto.fi tai Hanna.kauppinen(at)uef.fi. Kannattaa tulla mukaan palautetilaisuuteen. Mahdollisuus vaikuttaa ensi vuoden teemaan.

Webinaarissa ei ollut ennakoilmoittautumista, joten emme tiedä olivatko seuraajat terveydenhuollon ammattilaisia vai lääkkeen käyttäjiä. Tarja nosti esille, että päivässä erityisesti onnistunutta oli eri tahojen vuoropuhelu. Tilaisuuden ohjelma oli laadukas, mutta ohjelman tahti oli kiivas, eli seuraavaa kertaa varten oppina, että koetetaan pitää puheenvuorot enemmän ydinviestin ympärillä.

Tallenne löytyy vielä Superin sivuilta:

[Valtakunnallinen Lääkehoidon päivä 17.3.2022 13:00-15:00 \(videosync.fi\)](https://www.superliitto.fi/valtakunnallinen-laakehoidon-paiva-17-3-2022-13-00-15-00)

5. Lääkeinformaatiofoorumi 3.11.2022:

työnimi: Potilasturvallisuutta kehittämällä kohti ajantasaista, taloudellista ja ympäristöystävällistä lääkehoitoa, Jasmin Paulamäki

Seuraava lääkeinformaatiofoorumi pidetään 3.11.2022 verkkotilaisuutena. Kohderyhmänä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt sekä lääkkeenkäyttäjät.

Päivän teemat suunnataan aikuisille lääkkeen käyttäjille. Aiheet liittyvät ajantasaiseen, taloudelliseen ja ympäristöystävälliseen lääkehoitoon. Ohjelmatarun koostuu seuraavista aiheista: taloudellinen lääkehoito, riskilääkkeet, lääkkeiden ympäristövaikutukset ja valtakunnallinen lääkityslista. Lääkkeen käyttäjän näkökulmaa toivotaan keskusteluun lääkehoidon taloudellisuudesta. Puheenvuorolle varattu aikaa n. 20 minuuttia aikaa.

Kirsi K. kertoi, että lääkehoitoon sitoutuminen on hänen väitöskirjansa ytimessä. Nostettavia näkökulmia voisi olla osallistetaanko potilasta omaan hoitoon, osaako ammattilaiset huomioida potilaan prioriteetit, esimerkiksi mikä potilaan taloudellinen tilanne on, ja vaikuttaako se lääkehoidon toteutumiseen.

Ehdotettiin paneelikeskustelua, niin että Kirsi K pitäisi ensin oman tutkimuksensa näkökulmasta alustuksen ja sen jälkeen paneelikeskustelussa lääkkeenkäyttäjät kertoisivat omia näkökulmia. Ehdotettiin, että voisiko paneelissa olla myös muita kuin lääkkeenkäyttäjiä, niin että saisimme vastavuoroista keskustelua.

Paavo nosti esille, että kysymys on monimuotoinen potilaan näkökulmasta. Viime aikoina potilaat ovat nostaneet esille kysymyksen, miten lääkehoidon vaikuttavuutta arvioidaan. Kuinka tieto dokumentoidaan ja kuinka tieto kulkee potilaan ja terveydenhuollon yksikön välillä. Mitkä ovat henkilökunnan vastuut ja velvollisuudet.

Anna-Greta kertoi saamastaan palautteesta, missä terveydenhuollossa halutaan räätälöidä potilaalle yksilöllinen tapa ottaa lääkkeitä, mutta potilas saakin apteekista ristiriitaista viestiä, mikä heikentää potilaan sitoutumista lääkehoitoon.

Työryhmän jäsenet uskovat, että lääkkeiden käyttäjien edustajat paneelikeskusteluun löytyvät esim. Diabetesliitosta ja Luustoliitosta. Näkökulmasta todettiin, että kysymys ei voi olla ”miksi et sitoudu” vaan esimerkiksi oletko kohdannut joskus haasteita mitkä vaikuttavat hoitoon sitoutumiseen, mikä olisi auttanut asiassa. Todennäköisesti useimmat pitkäaikaissairauksia potevat potilaat jossakin vaiheessa ”turnausväsymystä”. Muistutettiin, että paneelikeskustelijoiden tulisi olla työikäisiä pitkäaikaissairaita.

Keskustelua käytiin myös potilaan osallistamisesta hoidon suunnitteluun ja toteutukseen. Suunnittelussa tulisi huomioida potilaan elämään sopivat hoitotavoitteet. Terveydenhuollossa tarvitsemme lisää tietoa ja koulutusta siitä, kuinka potilas kohdataan kumppanina, jonka kanssa hoito suunnitellaan yhdessä.

Työryhmä nosti myös esille, että lääkeinformaatiofoorumissa on aiheena todella isoja kokonaisuuksia. Ehdotettiin, että aiheet voisi jakaa kahteen eri tilaisuuteen tai voisiko ympäristöteeman siirtää omaksi kokonaisuudekseen. Myös THL:llä voi olla tulossa oma tilaisuus lääkityslistasta.

Kirsi K ilmoitti olevansa käytettävissä paneelikeskusteluun. Jasmin totesi, että sai erittäin paljon hyvää palautetta ja ajatuksia toteutuksesta.

Jasminin yhteystiedot: [jasmin.paulamaki\(at\)gmail.com](mailto:jasmin.paulamaki(at)gmail.com) 1.8.2022 asti, sen jälkeen hänet tavoittaa @fimea.fi -osoitteesta

6. Viestintä

Päivitetty opas ”Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon” ja tiivistelmien kieliversiot. Esim. Kuntaliitto on aikonut julkaista tietoa päivitetystä oppaasta ja tiivistelmistä. Satu ja Laura kertoivat, että Hengitysliitto ja Diabetesliitto ovat viestineet aiheesta verkkouutisena ja somessa.

Kiertoartikkelin on ilmoittanut julkaisevan kolme järjestöä. Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon tiivistelmästä ei ole tulossa käännöstä ukrainaksi, mutta suurin osa ukrainalaisista pystyy lukemaan venäjänkielistä versiota. Lääketietokeskus on tuottanut ukrainan kielistä materiaalia.

Opas ja tiivistelmät löytyvät täältä:

[Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon - Fimea](#)

7. Toimikausi 2021–2023: Tilannekatsaus työryhmän toimintasuunnitelmaan

Tilannekatsaus työskentelystä, nostoina/päivitetään toimintasuunnitelmaan ainakin:

Tiivistelmät "Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon" -oppaasta

Tunne lääkkeesi -Facebook sivun vastuuviikot (Liite 1)

Lisää päivittäjiä toivotaan, tällä hetkellä vapaita viikkoja on vielä reilusti. esim. kesä-heinäkuussa paljon. Kesällä ihmiset seuraavat aktiivisesti somea. Tavoite 2-3 päivitystä per viikko, mutta yksikin päivitys riittää.

Apua ja ohjeita Facebookin käyttöön saatavilla. Päivi K toimii yhdyshenkilönä.

Lääkekasvatussivut Terve koululainen -sivustolla:

<https://www.tervekoululainen.fi/tervekoululainen/laakekasvatusyhteisty/>

Fimean sivut siirretty, ylläpitäjä UKK-instituutti. Fimea vastaa sisällöstä, mutta UKK-instituutti ylläpitää Ter koululainen -sivustoa. Kävijämäärät ovat lisääntyneet, nyt kun julkaisupohja vaihtunut. Sivustolla myös muuta materiaalia koululaisille. Materiaalit suomeksi, ruotsiksi ja osittain englanniksi. Materiaalit suunnattu ala- ja yläkouluun, mutta käy myös toiselle asteelle, esim. lukiolaisilla ja lähihoitajaopiskelijoille. Tarja kehotti viestimään sivustosta omille sidosryhmille.

8. Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022-2026

Tarja esitteli uuden, STM:n 24.2. julkaiseman [asiakas ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022-2026](#), missä asiakkaan ja potilaan osallisuuden vahvistaminen ja lääkitysturvallisuus ovat keskeisiä tavoitteita. Strategia pohjaa WHO:n [Global Patient Safety Action Planiin](#). Strategiassa kuvattu tehtävät ja aikataulut, sekä mittarit millä tavoitteeseen pääsyä seurataan. [Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus](#) tukee ministeriötä strategian toimeenpanossa.

Strategia jakaantuu neljään kärkeen, joista jokaisella on kolme tavoitekokonaisuutta toimenpiteineen. Lisäksi jokaiselle ns. "tavoitetaululle" on nimetty suunnitteluryhmä (5 asiantuntijaa), jonka vastuulla on tehdä suunnitella ja koordinoita hyvinvointialueilla tapahtuvaa toimeenpanoa. Strategiakärjen 1. Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa kärjessä mukana monialaisesti ja-alueellisesti asiantuntijoita, myös asiakkaiden ja potilaiden edustus. Kansallista toimeenpanon ohjelmaa valmistellaan. Strategian toteutumista tarkastellaan laajassa väliarvioinnissa vuonna 2024. Tavoitteena on, että Suomi on asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026.

WHOn Patient Safety Day 17.9.2022 vietetään teemalla ”Medication Safety”. Suomessa vietetään Asiakas- ja potilasturvallisuuspäivää, kansallisen suunnitteluryhmän ensimmäinen kokous 23.5. klo 14-15.30, tervetuloa mukaan! Ilmoittautumiset Marianne.Kuusisto(at)ovph.fi

9. Seuraavat kokousajankohdat

20.9. klo 13-15

15.11. klo 13-15

10. Muut asiat

Vierailut Lääkeinformaatioverkoston työryhmissä / Tarja Pajunen ja Laura Tuominen-Lozic

- 18.5. - Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua / Essi Kariaho, pj, Lääketietokeskus
- Syksy 2022 - Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on työtehtävien edellyttämä lääkehoidon osaaminen / Katri Melto-Ojalainen, pj., Eksote
- 1.12. - Ajantasainen lääketieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle / Tiina Koskenkorva, pj., Suomen Apteekkariliitto

Tärkeitä Lääkeinformaatioverkoston päivämääriä:

- Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaaminen, 12.5.2022, klo 13.00–16.00
- Lääkeinformaatiofoorumi, 3.11.2022 klo 9.00–11.30, webinaari

Liitteet:

Vastuutaulukko Tunne lääkkeesi 2022

Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026

Kiertoartikkeli: Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon